

Stopy v snehu

Svetlo lúčov je jasnejšie, tak krásne oranžové, keď sneží, pomyslia si závistlivo pomaranče uložené v miske na okne. Pod zámkou prievanu sa jeden z nich skotúľa z hrbu ovocia priamo na parapetnú dosku. Pozerá sa von, žmúri na veselo tancujúce vločky za oknom, keď ho zdvihne drobná rúčka a odloží späť do misky.

Perníky ešte ani nezačali voňať, ale Alicka už netrpezlivo postáva po kuchyni a obracia zrak k rúre, v ktorej sa pečie prvá várka. Za oknom sneží, obloha tmavne a čerstvo napadaný sneh tlmí všetky zvuky. Iba čo trochu vrzdí, keď po ňom niekto kráča. Z rádia hrá koleda, Alicke sa zdá, že stále tá istá. Čas akoby zastal, zavrútal sa pod nánosy snehu a odmietal vyliezť von.

„Mami, mami, môžem ti pomôcť?“ dožaduje sa nadšene. Ruky zašmatlané od plastelíny bleskovo umyje, omotá sa do zástery ako múmia a postaví sa k stolu, na ktorý už mama Alica ukladá dokonale vykrojené perníky všetkých tvarov. Alicke sa najviac páčia srdiečka. Hviezdičky sú malé, rýchlo sa zjedia, kolieska o ničom, prasiatkam zakaždým odpadne nožička, ale srdiečka, tie si môže dokonale vychutnať, žuvať kúsok po kúsok bez toho, aby sa jej v polovici rozpadli. Najlepšie hneď, ako budú dopečené, aj keď mama Alica ju karhá, ved' počkaj pár dní, nech trochu zmäknú.

Alica sa tvári vážne. Od kvality perníkov závisí úspech Vianoc. Nechce však Alicku sklamať, preto prikývne a ukazuje jej, ako má zo sladkého cesta správne vykrajovať.

„Pozri, takto priložíš tým ostrým dolu, potom šup, pritlačiť a opatrne vybrať von,“

inštruuje dcéru. Alicka sa sústreďí, pomaly zatláča ostré srdiečkové vykrajovačky do cesta. Ale nezdá sa jej to, posunie ho teda kúsok mimo pôvodný obrys a skúša to znova.

„Nie, nie, nie, nie, nie,“ štebotá mama Alica, „musíme využiť čo najviac cestíčka, nemôžeš prekrajovať už raz vykrojený obrázok, perníček potom nebude pekný,“ napomína ju. Alicka to skúša znova, už jej to celkom ide, pár srdiečok trošku pokazí, keď ich vyberá z cesta na plech, ale nevzdáva sa, vykrajuje jedno za druhým. Mama Alica ju sleduje, nespúšťa z nej zrak ani na okamih, a Alicka sa snaží, jazyk má trochu vyplazený, tak silno sa sústreďí, chce ukázať, že ona to už zvládne, ale niečo je asi zle, niekde je zrejme chyba, Mamine ruky po nej starostlivo opravujú každý jeden koláčik, tu zahľadia, tam trochu ukroja nadbytočný okraj, alebo aspoň posunú perník tak, aby sa všetky pekne vošli.

„Mami, nerobím to dobre?“ mračí sa, možno trochu urazene.

„Ale nie, pekne, šikovná si, len to tu trošku uhladím, tento kúšтик...“

Koleda v rádiu dohrala.

„Jéminenku, pripeká sa mi to.“ Kuchyňou sa ako had vinie čierny prúžok dymu. „Zlatko, ďakujem za pomoc, nechceš si teraz ísť pozrieť rozprávku? Popoluška pôjde za chvíľu.“

Papuče klepnú na zem, ako Alicka zlieza zo stoličky. Mama Alica s úzkosťou v očiach sleduje biele stopy, ktoré jej prsty zanechávajú na operadle stoličky, na vypínači, ktorým rozsvetuje svetlo v kúpeľni, na kľučke dverí... Aj vo vzduchu sa vznáša drobný, biely prach, takmer neviditeľný, no ona vníma každé jedno zrníčko, ako sa usádza na povrchy, ktoré celé dopoludnie drhla, ako sa jej usádza vo vlasoch, ktoré sú čerstvo umyté a natočené, vzlieta z oblečenia dievčatka, ktoré začuje znelku vianočnej rozprávky a beží do obývačky, a belostný múčny prach sa vznáša a usádza a vznáša a ju chytá panika, že tieto Vianoce ani zd'aleka dokonalé nebudú, všetko je zle, všetko je zbytočné,

dúfa, že si Alicka nevšimne, že po jej perníkoch neostalo ani stopy, pretože mamine ruky všetky opäť zmiesili do jednotného cesta, aby svetu vrátili poriadok, aspoň v rámci možností.

Srdiečka sa pečú. S povzdychom si sadne na stoličku, poťah je už nejaký zodratý, márný. Chcela ešte robiť krémeš, ale asi to nechá na zajtra, z rádia hrá znova tá koleda, stále tá istá, mení sa len melódia a slová, ale je to vlastne jedno. Koľký krát to už dneska počuje? Siedmy, desiaty...? Dlaňou si prejde cez rozhorúčené čelo a zanechá na ňom biely prášok, ako čerstvo napadaný sneh. Tento rok sneží, veď to je úplný zázrak. Naposledy zažila biele Vianoce hádam ako malé dievča, musela mať šesť či sedem rokov, otec ich cez deň s bratmi vodieval von, mama musí piecť, dáme jej všetci pekne pokoj, prehlasoval a utekal z domu ako prvý. Deti si v zhone naťahovali oteplovačky, nepremokavé šušťáky, ktoré boli mokré, len čo zakopli o prvú kopy snehu, rukavice bez prstov, šály, hej, ten je môj, vydrapil ho mladší brat staršiemu, a ona, prostredná, zase medzi nimi, no tak, daj mu ho, pohlavok nezbedníkovi a už utekajú za otcom, počkáááááj, a jeden z nich sa šmykne a skoro padne, druhý ho zachytí, otec sa len smeje, hybajte už.

Otec ťahá sane. Hádajú sa, koho na nich potiahne, ona je najľahšia, ale nemá bojovného ducha, niektorý z bratov ju vždy predbehne a otcovi sa potom už nikoho ťahať nechce, veď už mám svoje roky, deti, nahajte ma. Šliapu do kopca nad dedinou. V čerstvom snehu sleduje stopy lesnej zveri, tu srnčie kopýtko, tam od diviaka stupaj, otec našiel otláčenú aj medvediu labu, ale ona nevie, či mu môže veriť, medveďa ešte nevidela, ale videla to, že chlapi z dediny sa občas z lesa vracajú roztrasení a divo gestikulujú, vraj takéto laby a fuj, no hneď som utekal. Pre ňu sú zvieratá akési lesné duchy, ktoré tu zlomia konárik, tam zanechajú odtlačok, ale zazrieť ich nie je vôbec ľahké. Len občas, keď sa s ňou otec vyberie sám, bratia sú bohviekde a oni dvaja mlčky stúpajú do kopcov,

vtedy občas zazrie stádo srniek alebo líšku, ktorá ich zvedavo pozoruje spod stromu či spoza húštia.

Prituhuje. Jeden nemá šál, druhého oziaba na ruky. Otec si znavene sadá do snehu, vystelie si len ihličím a vytáhuje balíček spartiek. Mračí sa na neho, mama aj doktor vravia, že fajčiť by nemal, on však namieta, že mu to robí dobre na srdce. Deti odbiehajú a na saniach či popri nich sa kotúlajú dole svahom, a potom naspäť hore po vlastných, a hybaj znova dole. Otec má svoj sviatočný pokoj pod borovicou. Každý má na Vianoce svoju úlohu. Mama si, ako to on hovorí, užíva svoj vianočný kl'ud. Má kl'ud na pečenie, lebo sa jej tri decká nemotajú po kuchyni, kl'ud na upratovanie, lebo nikto nebehá po dome, môže v kl'ude prestrieť na stôl a nachystať misu s ovocím aj s koláčmi, vyžehliť obrus aj zbehnúť ešte rýchlo do obchodu po servítky, ved' na nikoho nemusí dozerat', všetci sú preč, tak snád' je ešte otvorené, proste sviatočný kl'ud a pohoda. Tak si to otec predstavuje a tak to hovorí aj deťom. Nevie však, že mame sa rozvarili zemiaky, pretože chvatne dozdobovala stromček, ktorý oni včera večer nechali v momente, keď ich spoločné zdobenie prestalo baviť, a teraz rýchlo šúpe nové, lebo ak bude šalát s rozvarenými zemiakmi, oco to isto ošomre a pri stole bude čudná nálada a ona nechce nikomu kaziť Vianoce. Už sa jej podarilo rozbiť dve ozdoby z Okrasy, najlepšie, aké mali, toľká škoda. Také pekné, s hviezdičkami a vôbec. Prázdne miesta doplní ozdobami, čo deti vyrobili v škole. Z papiera a pozlátka, tiež s hviezdičkami, len trochu krivými. Mame sa to nezdá, ale čo už, hádam nebudú mať prázdny stromček. Detské ozdoby zavesí na zadnejšie umiestnené konáriky, tak, aby si všimli, ved' budú mať radosť, ale zas aby to moc netrčalo, ved' aj návštevy budú chodiť.

Na poludnie zazvoní z kostola a ona si sadá v kuchyni na rozheganú stoličku, spomenie si, že minulé Vianoce Gusta prosila, aby tie nohy pritiahol, že sa z toho niekto raz strepe.

Slúbil, že sa na to pozrie ešte pred večerou. Dnes už mu to pripomínať nebude, len by sa hneval, čo na Vianoce robí zlú krv doma. Dost' už, že sa jej nepodarilo doniesť tie pomaranče, stála v rade cez tri hodiny, ale predavačka zrazu vyšla, koniec, a dav sa s frfl'áním rozišiel. Deti budú smutné, hlavne ten najmenší, on ešte pomaranč nikdy nemal a dvaja starší sa pred ním vystatujú.

Kuchyňa je rozhorúčená teplom, ktoré sála z piecky, za oknami sa však plíži zima, okrajom sivého plášťa zametá čerstvo napadnutý sneh, nazerá do okien, nevie premôcť zvedavosť. Možno by rada dýchla na okno a kreslila prstom snehové vločky, možno by sa utiahla na chvíľu ku kozubu, ale nikto ju nechce pustiť dnu. Svet sa ukryl za okná a závesy.

A Alica sedí. A zrazu sa jej už nechce vstať a urobiť ešte tie vanilkové rožteky a medvedie labky, čo deťom tak chutia. Zrazu nevie, prečo by vstala. A tak len sedí, za záclonou ticho padá sneh a rozťahuje sa tma. O štvrtej rozsvietia na dedine lampy. Po stole sa rozkotúľa pomaranč, do tej chvíle skrytý medzi hrbou jabĺk, a mlčky, trochu závistlivo, hľadá na rozlievajúce sa oranžové svetlo za oknom.